Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2024/2380

10.10.2024

RESOLUCIJA EVROPSKEGA PARLAMENTA (EU) 2024/2380

z dne 11. aprila 2024

s pripombami, ki so del sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Skupnega podjetja za evropsko visokozmogljivostno računalništvo za proračunsko leto 2022

EVROPSKI PARLAMENT,

— ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Skupnega podjetja za evropsko visokozmogljivostno računalništvo za proračunsko leto 2022,

— ob upoštevanju člena 100 in Priloge V Poslovnika,

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0095/2024),

A. ker je bilo Skupno podjetje za evropsko visokozmogljivostno računalništvo (EuroHPC, v nadaljnjem besedilu: skupno podjetje) s sedežem v Luxembourgu ustanovljeno oktobra 2018 za obdobje do 31. decembra 2026 ([1]);

B. ker je julija 2021 Svet sprejel novo ustanovno uredbo, s katero so bili obdobje delovanja in pristojnosti Skupnega podjetja v večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 podaljšani do 31. decembra 2033 ([2]);

C. ker je upravni odbor skupnega podjetja novi delovni program za leti 2021 in 2022, vključno z novimi dejavnostmi in financiranjem, kot je določeno v novi ustanovni uredbi, sprejel šele decembra 2021, kar je povzročilo zamudo pri izvajanju dejavnosti, razvoju dejavnosti notranje kontrole in zaposlovanju;

D. ker je skupno podjetje javno-zasebno partnerstvo, ki omogoča združevanje virov iz Unije, sodelujočih držav in zasebnih članov za razvoj in uvedbo visokozmogljivostnega računalništva v Evropi;

E. ker so njegovi člani Unija, ki jo zastopa Komisija, sodelujoče države in trije zasebni člani, ki jih zastopajo Evropska tehnološka platforma za visokozmogljivostno računalništvo, združenje Big Data Value in konzorcij European Quantum Industry Consortium;

F. ker morajo v skladu z Uredbo (EU) 2018/1488 sodelujoče države in zasebni člani k upravnim stroškom prispevati šele od leta 2024; ker je bila ta uredba razveljavljena z novo uredbo (EU) 2021/1173 in ker se upravni stroški od avgusta 2021 krijejo s finančnimi prispevki Komisije v imenu Unije (v okviru programa Obzorje 2020 in Instrumenta za povezovanje Evrope 1);

G. ker skupno podjetje v večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 prejme znatno več sredstev iz programov Obzorje Evropa, Digitalna Evropa in Instrument za povezovanje Evrope, da bi podprlo pridobivanje in razvoj visokozmogljivostnega računalništva in kvantnih računalnikov ter nadgradnjo in delovanje infrastruktur za superračunalnike;

H. ker bi moralo skupno podjetje zaradi povečanja transparentnosti v svojih zaključnih računih razkriti ustrezne informacije o prispevkih članov na ravni programa; ker bi moralo za vsak program, v okviru katerega deluje, do konca leta po kategorijah članov predložiti vse ustrezne informacije, ki jih dajo na voljo člani, vključno s pogodbenimi ciljnimi vrednostmi za prispevke, določenimi za zadevni program, višino prejetih prispevkov in obsegom pravnih obveznosti; ker bi moralo skupno podjetje še naprej izboljševati preglednost;

([1]) Uredba Sveta (EU) 2018/1488 z dne 28. septembra 2018 o ustanovitvi Skupnega podjetja za evropsko visokozmogljivostno računalništvo (UL L 252, 8.10.2018, str. 1).

([2]) Uredba Sveta (EU) 2021/1173 z dne 13. julija 2021 o ustanovitvi Skupnega podjetja za evropsko visokozmogljivostno računalništvo in razveljavitvi Uredbe (EU) 2018/1488 (UL L 256, 19.7.2021, str. 3).

Splošno

1. je seznanjen, da je v poročilu Računskega sodišča ugotovljeno, da zaključni račun skupnega podjetja za leto, ki se je končalo 31. decembra 2022, v vseh pomembnih vidikih pošteno predstavlja njegov finančni položaj na dan 31. decembra 2022 ter njegov poslovni izid, denarne tokove in spremembe čistih sredstev za končano leto v skladu z njegovo finančno uredbo in računovodskimi pravili, ki jih je sprejel računovodja Komisije; na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja tudi, da so transakcije, povezane z zaključnim računom, v vseh pomembnih pogledih zakonite in pravilne;

2. pozdravlja cilj in vlogo skupnega podjetja pri razvoju superračunalniškega ekosistema v Evropi;

3. vendar ugotavlja, da je Računsko sodišče ocenilo, da je tveganje za zakonitost in pravilnost postopkov zaposlovanja za skupno podjetje srednje, saj je treba hitro zaposliti veliko število uslužbencev, da bi lahko podjetje izvajalo svoje okrepljene pristojnosti in dejavnosti v večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027;

4. ker poleg tega ugotavlja, da je Računsko sodišče tveganje za skupno podjetje, povezano z njegovimi odhodki za operativne pogodbe, zaradi zapletenih postopkov javnih naročil za naročila visoke vrednosti ocenilo kot srednje;

Upravljanje proračuna in finančno poslovodenje

5. ugotavlja, da je za leto 2022 ([3]) razpoložljivi proračun za plačila znašal 629,9 milijona EUR (348,2 milijona EUR leta 2021), razpoložljivi proračun, za katerega so bile prevzete obveznosti, pa 1 374,5 milijona EUR (753,4 milijona EUR leta 2021); je seznanjen, da razpoložljivi proračun vključuje neporabljene odobritve iz prejšnjih let, ki jih je skupno podjetje ponovno vneslo v proračun za tekoče leto, namenske prihodke in prerazporeditve v naslednje proračunsko leto;

6. ugotavlja, da Računsko sodišče tveganje za upravljanje proračuna opredeljuje kot srednje zaradi zapletenega in dolgotrajnega procesa nabave superračunalnikov;

7. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je bilo zaradi tega, ker je za nabavo superračunalnikov potrebnega veliko časa, izvrševanje operativnega – odobritev za prevzem obveznosti in odobritev plačil je bilo 79 % oziroma 24 % (2 % oziroma 47 % v letu 2021) ([4]) – in upravnega proračuna za leto 2022 – 45 % za upravne odobritve za prevzem obveznosti in 37 % za upravne odobritve plačil – nizko;

8. je seznanjen s tveganji, povezanimi z izvajanjem programov, zaradi možnosti, da skupno podjetje do konca izvajanja programa Obzorje 2020 ne bo doseglo minimalnih ciljnih vrednosti za prispevke svojih zasebnih članov; se zaveda, da je po navedbah skupnega podjetja nižja stopnja dosežkov posledica udeležbe sodelujočih držav;

9. ugotavlja, da je skupno podjetje v letu 2022 izvršilo le 45 % upravnih odobritev za prevzem obveznosti in 37 % upravnih odobritev plačil, deloma zaradi delne izpolnitve načrta zaposlovanja za leto 2022 in neizvedbe prerazporeditve znatnih zneskov neporabljenih odobritev plačil iz prejšnjih let pri načrtovanju proračuna za leto 2022; razume, da je bilo zaradi poznega sprejetja nove ustanovitvene uredbe skupnega podjetja nemogoče uresničiti njegov ambiciozen načrt zaposlovanja;

10. se strinja z Računskim sodiščem, da bi moralo skupno podjetje pripraviti časovno opredeljen akcijski načrt za dokončanje izvajanja projektov, odobrenih v prejšnjih večletnih finančnih okvirih;

([3]) Skupni proračun vključuje operativni proračun (uporabljen za financiranje izbranih projektov) in upravni proračun (uporabljen za financiranje dejavnosti programske pisarne) – konsolidirano letno poročilo o dejavnostih za leto 2022.

([4]) Zelo nizka stopnja izvrševanja odobritev za prevzem obveznosti iz operativnega proračuna za leto 2021 je bilo v veliki meri posledica zapoznelega začetka delovanja skupnega podjetja v večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 ter tega, da so Komisija in sodelujoče države decembra 2021 v skupno podjetje prerazporedile sredstva v višini 700 milijonov EUR.

11. je zaskrbljen, ker je Računsko sodišče ocenilo, da so informacije o prispevkih članov na programski ravni nezadostne;

12. je seznanjen, da se v zaključnih računih skupnega podjetja za leto 2022 zneski priznanih prispevkov po kategorijah članov (Unija in zasebni člani) medsebojno zelo razlikujejo, saj se denarni prispevki Unije potrdijo in priznajo, ko se izplačajo skupnemu podjetju na začetku izvajanja projekta, prispevki članov v naravi pa se priznajo šele po potrditvi stroškov, ki so nastali in so bili prijavljeni za izvajanje projekta; je zaskrbljen, da vrzel med pripoznanim zneskom denarnih prispevkov na eni strani in prispevki v naravi na drugi strani v zaključnem računu Skupnega podjetja za leto 2022 ni bila zadostno obravnavana in bi jo bilo mogoče v prihodnosti izboljšati z navedbo informacij o pravnih obveznostih članov skupnega podjetja ob koncu leta v smislu podpisanih sporazumov in pogodb o dodelitvi nepovratnih sredstev; pozdravlja zavezo skupnega podjetja, da bo to vprašanje v celoti obravnavalo v zaključnem računu za naslednje leto;

13. poziva skupno podjetje, naj razkrije pomembne informacije o prispevkih članov na ravni programa, ki so relevantne za celostno poročanje o dosežkih skupnega podjetja ob koncu leta; ugotavlja zlasti, da skupno podjetje ni primerjalo prispevkov, ki jih je do konca leta prejelo od vsake kategorije članov v okviru posameznega programa, s ciljnimi vrednostmi za prispevke, ki so bile uradno določene za zadevni program;

14. je zaskrbljen zaradi ugotovitve Računskega sodišča, da zasebni člani ob koncu izvajanja programa ne bodo dosegli ciljne vrednosti za njihov minimalni prispevek ([5]);

15. pozdravlja, da je konec leta 2022 skupno podjetje za sklenjene sporazume in pogodbe o dodelitvi nepovratnih sredstev v okviru programa Obzorje 2020 in Instrumenta za povezovanje Evrope (IPE 1) v celoti prevzelo obveznosti za najvišji možni prispevek Unije za operativne dejavnosti, ki je znašal 526 milijonov EUR; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je od tega treba v prihodnjih letih za projekte, ki še niso zaključeni, plačati še približno 266,3 milijona EUR (ali 50,6 %);

16. je seznanjen, da so konec leta 2022 sodelujoče države podpisale pogodbene obveznosti v višini 447,3 milijona EUR za dejavnosti skupnega podjetja v okviru programa Obzorje 2020 in IPE 1; je seznanjen, da so v zvezi s temi obveznostmi prijavile finančne prispevke skupnemu podjetju v višini 124,8 milijona EUR za superračunalnike pred eksaravnjo ([6]), ki jih je nabavilo samo skupno podjetje, in 38 milijonov EUR prispevkov v naravi, povezanih z operativnimi stroški gostiteljskih subjektov; je seznanjen tudi, da so poleg tega sodelujoče države plačale 48,2 milijona EUR neposredno izvajalcem superračunalnikov na petaravni, ki so jih skupaj nabavili skupno podjetje in sodelujoče države; ugotavlja, da preostala razlika med obveznostmi in prijavljenimi prispevki izhaja iz tega, da sodelujoče države svoje stroške pripoznajo in skupnemu podjetju sporočijo šele, ko so projekti v okviru programa Obzorje 2020, ki jih podpirajo, zaključeni;

17. vendar ugotavlja, da so zasebni člani Skupnega podjetja konec leta 2022 zagotovili in prijavili le 11 milijonov EUR (ali 2,6 %) prispevkov v naravi za projekte programa Obzorje 2020, kar je precej manj od minimalne ciljne vrednosti za zasebne člane v višini 420 milijonov EUR ([7]), ki jo je treba doseči do konca izvajanja programa Obzorje 2020; je seznanjen, da je Računsko sodišče ugotovilo, da lahko glede na sedanje finančne ureditve skupnega podjetja glede ukrepov, ki se financirajo z nepovratnimi sredstvi v okviru programa Obzorje 2020, zasebni člani zagotovijo prispevke v naravi le za eno vrsto projektov (inovacijski projekti, z omejitvijo v višini 30 % stroškov projekta); je seznanjen, da zato finančne ureditve skupnega podjetja niso mogle spodbuditi prispevkov zasebnih članov v naravi na ravni ciljne vrednosti, opredeljene v njegovi ustanovni uredbi za program Obzorje 2020;

18. je zaskrbljen, da bistveno zmanjšanje prispevkov zasebnih članov v naravi za njune operativne dejavnosti skupnega podjetja pomeni tveganje za uresničitev njegovih delov programa Obzorje 2020 za raziskave in inovacije;

([5]) Za zagotovitev celovite slike dosežkov skupnega podjetja v programih Obzorje 2020 in IPE 1 je treba upoštevati tudi sedanjo stopnjo operativnih obveznosti članov skupnega podjetja, kar zadeva sklenjene sporazume in pogodbe o dodelitvi nepovratnih sredstev.

([6]) Računalništvo na eksaravni se nanaša na računalniške sisteme, ki lahko izračunajo vsaj 1018 operacij z dvojno natančnostjo (64-bit) po standardu IEEE 754 (multiplikacije in/ali seštevki) na sekundo. Gre za merilo zmogljivosti superračunalnika.

([7]) Minimalni cilj, določen v Uredbi (EU) 2021/1173.

19. se strinja z Računskim sodiščem, da bi moralo za zagotovitev doseganja ciljnih vrednosti za prispevke zasebnih članov za večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027 skupno podjetje na podlagi strateškega načrta za izvajanje programov letno spremljati posamezne dosežke glede prispevkov zasebnih članov;

20. ugotavlja, da bi moralo v skladu z Uredbo (EU) 2021/1173 ([8]) skupno podjetje izvesti projekte v vrednosti 7 milijard EUR, od katerih bo treba z učinkom finančnega vzvoda od sodelujočih držav pridobiti 3 milijarde EUR, od zasebnih članov pa 900 milijonov EUR denarnih prispevkov ali prispevkov v naravi; pozdravlja to znatno povečanje v primerjavi s prejšnjim večletnim finančnim okvirom za približno 1,4 milijarde EUR; vendar obžaluje, da je glede na to, da ureditve financiranja skupnega podjetja ostajajo enake tudi za večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027, tveganje, da skupno podjetje ne bo doseglo ciljnih vrednosti za prispevke zasebnih članov, določenih v novi ustanovni uredbi, veliko; poziva Komisijo, naj ponovno oceni izvedljivost sedanjih ciljev glede prispevkov zasebnih članov v novi ustanovni uredbi;

Javna naročila in osebje

21. je zaskrbljen, da je dolgotrajen proces skupnega podjetja, ki mora biti v skladu s finančno uredbo EU, za pridobitev superračunalnikov znatno vplival na izvrševanje operativnega proračuna za leto 2022; se zaveda, da so k nizki stopnji izvrševanja prispevale tudi zamude gostiteljskih subjektov in težave z dobavo ključnih komponent;

22. je seznanjen, da je bila stopnja izvrševanja proračuna za obveznosti za operativne dejavnosti nižja zato, ker skupno podjetje zaradi zamud v pogajalskem procesu s sodelujočo državo in gostiteljskim konzorcijem ni moglo prevzeti pomembne skupne obveznosti v zvezi s sporazumom o gostovanju eksaravenskih računalnikov;

23. poleg tega ugotavlja, da so bili glavni razlogi za nizko stopnjo izvrševanja proračuna za operativna plačila (i) zamude pri dokončanju predeksaravenskih superračunalnikov, zaradi katerih niso bila izvedena vmesna plačila, povezana z nepovratnimi sredstvi za operativne dejavnosti skupnega podjetja, (ii) zamude pri javnih naročilih superračunalnikov, zaradi katerih niso bila izvedena s tem povezana plačila predhodnega financiranja, (iii) preložitev razpisa v zvezi s hiperpovezljivostjo v okviru programa IPE 2 na leto 2023, ker je bila potrebna predhodna študija, ter (iv) zamude pri zahtevkih upravičencev za povračilo stroškov za tekoče raziskovalne dejavnosti;

24. je seznanjen, da iz poročila Računskega sodišča izhaja, da je Služba Komisije za notranjo revizijo leta 2022 opravila omejen pregled upravljanja človeških virov skupnega podjetja; je seznanjen, da je bilo v zvezi z načrtovanjem zaposlovanja v pregledu navedeno, da skupno podjetje ni imelo dokumentirane analize potreb po virih, ki bi temeljila na zanesljivi predhodni oceni delovne obremenitve in na podlagi katere bi lahko bolje prednostno razvrstilo načrtovano zaposlovanje;

25. je seznanjen, da je v odziv na pregled skupno podjetje decembra 2022 pripravilo akcijski načrt, ki ga je Služba za notranjo revizijo ocenila za ustreznega;

26. je seznanjen, da je bilo za skupno podjetje število uslužbencev v večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 določeno v oceni finančnih posledic zakonodajnega predloga, vključeni v predlog Komisije za novo ustanovno uredbo ([9]); ugotavlja tudi, da je za izvrševanje približno 7 milijard EUR sredstev v večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 skupno podjetje dobilo 39 dodatnih delovnih mest, ki naj bi se zapolnila do leta 2023;

27. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je skupno podjetje do konca leta 2022 zaposlilo le osem uslužbencev in 20 uslužbencev do sredine leta 2023, in da zato ni izpolnilo svojega cilja glede zaposlovanja za leto 2022 ([10]); ugotavlja, da je po mnenju Računskega sodišča to negativno vplivalo na izvrševanje upravnega proračuna za leto 2022; vendar pozdravlja porazdelitev uslužbencev skupnega podjetja po spolu v letu 2022;

([8]) Nova uredba o ustanovitvi je razveljavila obveznost sodelujočih držav in zasebnih članov, da prispevajo k upravnim stroškom.
([9]) COM(2020)0569.
([10]) Glede na konsolidirano letno poročilo o dejavnostih za leto 2022 je bilo 31. decembra 2022 s polnim delovnim časom 24 zaposlenih, vključno z izvršnim direktorjem.

28. ugotavlja, da je delež pogodbenih uslužbencev ob koncu leta 2022 ostal visok in je znašal 70 %;

29. poudarja, da bi lahko pomanjkanje ključnih uslužbencev negativno vplivalo na neprekinjeno poslovanje skupnega podjetja in doseganje njegovih ciljev, zlasti zaradi zelo tehnične narave njegovih projektov in potrebe po visoko usposobljenih uslužbencih z zelo specifičnim znanjem;

Upravljavski in kontrolni sistemi

30. je seznanjen, da je za naknadne revizije sofinanciranih odhodkov za programa Obzorje 2020 in Obzorje Evropa pristojna skupna revizijska služba GD Komisije za raziskave in inovacije; ugotavlja, da je skupno podjetje za sofinancirane odhodke programa Obzorje 2020 (obračuni in končna plačila) poročalo o reprezentativni stopnji napake v višini 2,3 % in stopnji preostale napake v višini 1,9 % ([11]);

31. poziva skupno podjetje, naj v svoj sistem notranje kontrole vključi specifične naknadne revizije sofinanciranih odhodkov za nabavo superračunalnikov; poleg tega ugotavlja, da za program Obzorje Evropa naknadne revizije še niso bile opravljene, saj bodo prva vmesna plačila po pričakovanjih izvršena šele leta 2024;

32. na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja, da je skupno podjetje pri tveganih projektih izvedlo *ad hoc* predhodne kontrole na podlagi tveganja, vendar do konca leta 2022 še ni izvedlo strukturiranega pristopa k predhodnim kontrolam, ki temelji na tveganju; ugotavlja zlasti, da Skupno podjetje ni uskladilo predhodnih kontrol z dejavniki visokega tveganja, ugotovljenimi s ciljno usmerjenimi ocenami tveganja; ugotavlja tudi, da poleg tega ni pripravilo notranjih praktičnih smernic o tem, kako izvajati spremljanje na podlagi tveganja, vključno z navodili o tem, kako naj uslužbenci uporabljajo modul za obvladovanje tveganj, ki je na voljo v orodju COMPASS ([12]);

33. se strinja z Računskim sodiščem, da bi moralo skupno podjetje izvajati strukturiran in na tveganju temelječ pristop k predhodnim kontrolam, ki bi zajemal ustrezna tveganja, povezana s projekti in upravičenci; se strinja tudi, da bi moralo skupno podjetje pripraviti notranje praktične smernice o tem, kako izvajati spremljanje na podlagi tveganja na ravni projektov in upravičencev in kako naj uslužbenci uporabljajo modul za obvladovanje tveganj, ki je na voljo v orodju COMPASS;

34. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je podrobna analiza, ki jo je Računsko sodišče opravilo za vzorec primerov okrepljenega spremljanja, ki so jih izvedla skupna podjetja, razkrila več slabosti, ki so preprečevale uspešno in učinkovito spremljanje; poleg tega ugotavlja, da v okviru skupnega podjetja posebni kontrolni ukrepi, povezani z ugotovljenimi tveganji, niso bili opredeljeni ali pa rok za njihovo izvedbo ni bil določen;

35. se strinja z oceno Računskega sodišča, da bi moralo skupno podjetje zagotoviti, da vse ukrepe okrepljenega spremljanja spremljajo posebni kontrolni ukrepi, ciljno usmerjeni v ugotovljena tveganja, in da se ti ukrepi spremljajo v vnaprej določenem roku;

36. opozarja, da se struktura upravičencev in/ali projektov skupnega podjetja v okviru programa Obzorje Evropa bistveno spreminja. Na primer, povečalo se je število malih in srednjih podjetij, novih akterjev na trgu in večjih konzorcijev, za dejavnosti programa Obzorje Evropa pa se lahko uporabljajo samo odprti razpisni postopki; zato poudarja, da zaradi tega dejavniki tveganja, opredeljeni v prejšnjih programih, morda niso več relevantni in se lahko pojavijo novi dejavniki tveganja;

([11]) Zaradi odsotnosti ustreznih odhodkov, nizkega tveganja izvedenih transakcij in odsotnosti rezultatov naknadnih revizij za nepovratna sredstva v letu 2021 ni bila sporočena nobena odkrita stopnja napake za Obzorje Evropa in program Digitalna Evropa.

([12]) Sistem Komisije za elektronska nepovratna sredstva.

Spremljanje upoštevanja opažanj iz prejšnjih let

37. ugotavlja, da so „opažanja“ v posebnih letnih poročilih skupnih podjetij dejansko „priporočila Računskega sodišča, ki niso časovno določena“; ugotavlja, da Računsko sodišče vsako leto spremlja, ali se ta opažanja upoštevajo, in oceni njihov status kot „odprta“ ali „zaključena“;

38. ugotavlja, da sta od devetih opažanj Računskega sodišča iz let 2020 in 2021 zaključeni le dve (iz leta 2021);

39. ugotavlja, da se preostala opažanja med drugim nanašajo na (i) potrjevanje in certificiranje prispevkov v naravi, (ii) zaposlovanje osebja, (iii) nizke prispevke zasebnih članov, (iv) nizke stopnje izvrševanja;

40. ugotavlja, da skupno podjetje v svojem odgovoru priznava opažanja Računskega sodišča in bo ta vprašanja obravnavalo v zaključnih računih za leto 2023.